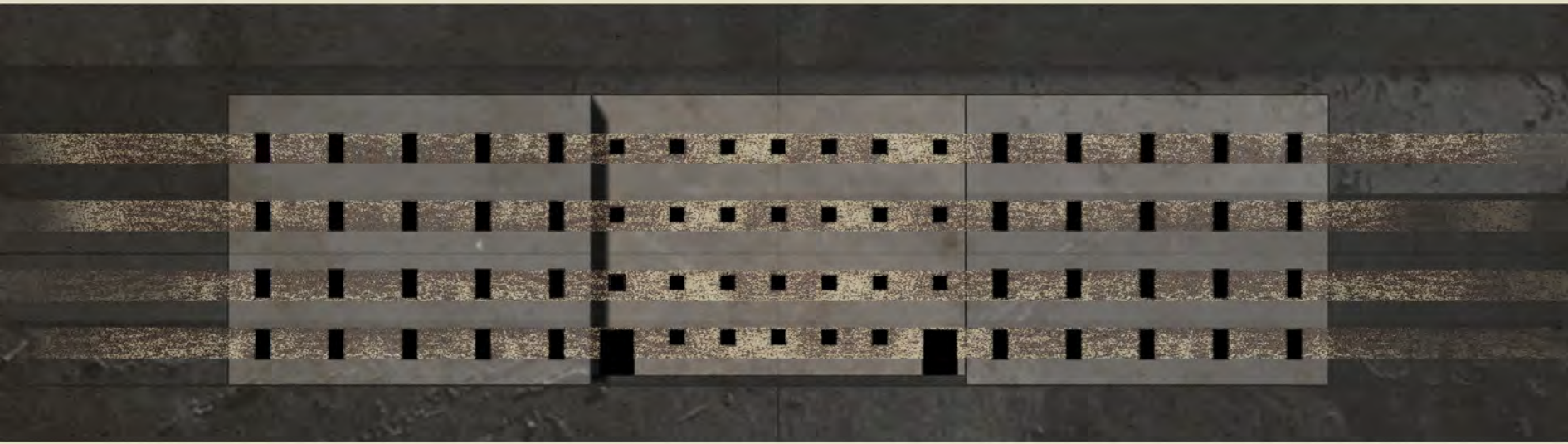

Αεροναυτική Βάση Gianni Rossetti της ιταλικής Διοίκησης Λέρου | Σπουδή στο Παλίμψηστο του Ιδρυματισμού

Φοιτήτρια • Γκράτσου Γεωργία
Επιβλέπουσα καθηγήτρια • Κωτσάκη Αμαλία
Επιτροπή • Βαζάκας Αλέξανδρος, Τζομπανάκης Αλέξιος

Ερευνητική Εργασία 9.10.2013

Γκράτσου Γεωργία

Επιβλέπουσα: Κωτσάκη Αμαλία, επίκουρη καθηγήτρια

**«Αεροναυτική Βάση Gianni Rossetti της Ιταλικής Διοίκησης Λέρου:
Σπουδή στο Παλίμψηστο του Ιδρυματισμού»**

Περίληψη

Οι πολιτικές αναταραχές του Εμφυλίου πολέμου (1946-1949) και της Δικτατορίας των Συνταγματαρχών (1967-74) στην Ελλάδα, ως συνέχεια των δεινών του Β' Παγκοσμίου Πολέμου οδήγησαν στην τελική διαμόρφωση ενός δικτύου «Χώρων Εξαιρέσεως» προς εξυπηρέτηση χρήσεων σωφρονισμού και «εθνικής αναμορφώσεως». Οι χώροι αυτοί, δεδομένης της έλλειψης πόρων του ελληνικού κράτους, φιλοξένησαν κατά τη διάρκεια του 20ου αιώνα ένα σύνολο σωφρονιστικών λειτουργιών, αποκτώντας έτσι ένα πλούσιο ιστορικό υπόβαθρο το οποίο αντικατοπτρίζει τις αντιλήψεις περί ιδρυματισμού που επικρατούν στο διεθνή και τον ελλαδικό χώρο της περιόδου. Τόποι μνήμης και αναφοράς, πλέον, οι περιοχές αυτές αποτέλεσαν οργανώσεις και αρχιτεκτονικές συνθέσεις στις οποίες, ακόμα και σήμερα, κυριαρχούν ο τρόμος του ασύλου και της ανοίκειας αρχιτεκτονικής.

Η παρούσα εργασία πραγματεύεται τη μελέτη της δημιουργίας και ιστορικής εξέλιξης ενός από αυτούς τους χώρους: του συγκροτήματος της πρώην Αεροναυτικής Βάσης Gianni Rossetti της Ιταλικής Διοίκησης στις περιοχές Λέπιδα και Άη Γιώργης της νήσου Λέρου στα Δωδεκάνησα. Οι διαδοχικές του μετατροπές από στρατώνες σε παιδούπολη, ψυχιατρείο και φυλακές συνιστούν παλίμψηστο με διαχρονικό άξονα τον ιδρυματισμό. Η ανάλυση και η ερμηνεία του παλίμψηστου αυτού του παραδείγματος έχει σκοπό να προσεγγίσει και να ερμηνεύσει, σε ευρύτερο επίπεδο, τον τρόπο με τον οποίο τόσο ο αρχιτεκτονικός χώρος όσο και το τοπίο μπορούν να γίνουν εργαλεία ιδεολογικής χειραγώγησης και να συμβάλουν στην απώλεια συνείδησης του χρήστη μέσω τεχνικών που ακυρώνουν την ατομική μνήμη.

“Aeronautical Base Gianni Rossetti of the Italian Regime in Leros: A Study on the Palimpsest of Institutionalism”

Abstract

The political turbulences of the Civil War (1946-1949) and the Military Dictatorship of the 21st of April (1967-1974) in Greece, as a continuation of the 2nd World War tribulations, led to the final formation of a network of “Spaces of Exception”, for disciplinary as well as “national reformation” uses. These spaces, given the lack of resources of the Greek government, accommodated during the 20th century a variety of correctional functions, thus acquiring a rich historical background that reflects the internationally and nationally dominant ideology related to institutionalism during that particular period. Now places of memory and reference, those areas have been architectural organizations in which, even in present time, the terror of the asylum and the uncanny architecture are dominant.

This paper is a study of the creation and the historical background of one of those spaces; the complex of the former Aeronautical Base Gianni Rossetti of the Italian regime, in the areas of Lepida and Ai Giorgis of the island of Leros, in the Dodecanese. The successive transformations of the complex from military quarters to technical school-orphanage, asylum and prison constitute a palimpsest with temporal axis the concept of institutionalism. The analysis and interpretation of the palimpsest of this particular case study aims to approach and explain, on a broader level, the way in which architectural space as well as landscape can become instruments of ideological manipulation and contribute to loss of consciousness via techniques that cancel the memory of the individual.